

SİYER DERS NOTLARI

4. ÜNİTE

27 Mart 2022

ABDULKERİM BAKIR
İHL Meslek Dersleri Öğretmeni

4. ÜNİTE RİSALETİN MEDİNE DÖNEMİ

1. Medine’de İslam Toplumunun Oluşumu

Peygamber Efendimiz hicret ettikten sonra Medine’yi siyasal, sosyal ve kültürel açıdan merkez haline getirecek çalışmalar yapmıştır.

- ✓ Mescid-i Nebi’nin İnşası
- ✓ Ashâb-ı Suffe
- ✓ Muhacir-Ensar Kardeşliği
- ✓ Medine Sözleşmesi
- ✓ Namaza Davet: Ezan
- ✓ Medine Pazarının Kurulması
- ✓ Kiblenin Değişmesi

1.1. Mescid-i Nebi’nin İnşası

Hicretten hemen sonra Müslümanların yeni yurdu Medine’de mescit inşası için hazırlıklara başlandı. Mescidin temeline ilk taşı bizzat Peygamber Efendimiz koydu. Muhacir ve ensar mescidin inşaatında hep birlikte çalıştı.

Mescidin bitişiğine Hz. Peygamber ve ailesi için odalar inşa edildi. Mescidin arka kısmına ihtiyacı olanların barınabileceği bir bölüm eklendi. Son derece sade bir yapı olan mescidin o dönemde kiblesi Kudüs’e doğruydu.

Mescid-i Nebi’nin Fonksiyonları

- Halkın istek ve şikâyetlerini ulaştırdığı yer
- Hastane
- Adalet işlerinin yürütüldüğü mekan
- İbadet mekanı
- Eğitim kurumu
- Elçi kabulünün yapıldığı yer

Dersin Haftası	: 21.03.22 - 25.03.22	HAFTASI
İşlenen Konular	: 1.2. Ashâb-ı Suffe	
	1.3. Muhacir-Ensar Kardeşliği	
	1.4. Medine Sözleşmesi	

1.2. Ashâb-ı Suffe

Suffe kelimesi Arapçada **gölgelik** anlamına gelir. **Mescid-i Nebi'nin arka tarafına barınma ihtiyacı olan sahabiler için bir gölgelik** ayrılmıştır. Bu gölgelikte yaşayan sahabilere ashâb-ı suffe denilmiştir.

Ashâb-ı suffe **sürekli Resulullah'ın(s.a.v.) yanında bulunmuş** ve ondan ilim öğrenmişlerdir. Suffe ashâbı, **birçok İslami ilmin doğuşunda ve gelişmesinde doğrudan etkili** olmuştur.

1.3. Muhacir-Ensar Kardeşliği

Hz. Peygamber, **hicretin ilk yılında ensar ile muhaciri kardeş ilan** etmiştir. Ensarın muhacirlerle evini ve kazancını paylaşacağı bu uygulamaya **muâhât (kardeşlik)** denir. Bu uygulama ile muhacirlere maddi manevi destek sağlanmıştır.

→ **Muahât** ile ümmet olma bilinci kazandırılmış ve kabileye bağlılığın önüne geçilmiştir.

1.4. Medine Sözleşmesi

Medine Sözleşmesi **İslam devletinin ilk anayasası** kabul edilir. Bu sözleşme şehirde yaşayan bütün grupları (**Yahudi, Hıristiyan vs. Medine vatandaşı olma** paydasında birleştirir. Sözleşme, sosyal ilişkilerde yardımlaşma ve dayanışmayı geliştirmeyi hedeflemiş, **hukuki ve askerî alanda düzenlemeler** yapmıştır.

Dersin Haftası	: 28.03.22 - 01.04.22	HAFTASI
İşlenen Konular	: 1.5. Namaza Davet: Ezan	
	1.6. Medine Pazarının Kurulması	
	1.7. Kiblenin Değişmesi	

1.5. Namaza Davet: Ezan

Medine’de sayıları artan Müslümanların namaz vakitlerinde mescitte bir arada hazır bulunmaları her zaman mümkün olmuyordu. Bu problemi ortadan kaldırmak için namaza çağrı niteliği taşıyan bir yöntem arandı. Hz. Peygamber de namaza çağrı şeklini belirlemek için ashâbıyla istişare yaptı.

Abdullah b. Zeyd ve Hz. Ömer rüyalarında ezanın sözlerini duyduklarını söylediler. Bunun sadık bir rüya olduğunu bildiren Peygamberimiz ezanın sözlerinin Bilâl-i Habeşî’ye öğretilmesini istemiştir. Yüksek bir yere çıkarak ilk ezanı okuyan Bilâl (r.a.) Hz. Peygamber’in ilk müezzini olmuştur.

1.6. Medine Pazarının Kurulması

Medine’de yeni bir toplum düzeni inşa eden Hz. Peygamber, ekonomi alanında da birtakım adımlar atmıştır:

- Hicretin ardından Müslümanların ticari faaliyetlerini yürütecekleri kendilerine ait bir pazar yeri belirlemiştir.
- Kimseden vergi alınmayacağını ilan ederek pazarı tüccarlar için cazip hâle getirmiştir.
- İslami hükümlerin uygulandığı pazarı denetlemek için görevliler tayin etmiştir.

Ticaret konusunda tecrübeli olan Mekkeli Müslümanların da etkisiyle pazar kısa sürede şehrin ekonomik hayatında önemli yer edinmiştir.

1.7. Kiblenin Değişmesi

Resul-i Ekrem Medine’ye hicret edince kible olarak Mescid-i Aksa’ya doğru yönelmesi emredilmişti. Ancak on yedi ay sonra Allah’ın emriyle kible, Kâbe olarak değiştirildi.

“... İşte şimdi, seni memnun olacağın bir kibleye döndürüyoruz. Artık yüzünü Mescid-i Haram tarafına çevir. (Ey Müslümanlar!) Siz de nerede olursanız olun, (namazda) yüzlerinizi o tarafa çevirin...” (Bakara suresi, 144. ayet)